

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 6. maj 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2009-730-1050
Dok.: AKO40028

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 17 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet) (L 164), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 16. april 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfoed (EL).

Lars Barfoed

/

Anne Kristine Axelsson

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 17 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet) (L 164):

”Ministeren bedes redegøre for hvilken viden, der findes om konsekvenserne af, at børn sidder i reel isolation?”

Svar:

Justitsministeriet er ikke bekendt med undersøgelser om konsekvenserne af, at børn sidder i ”reel isolation”. Justitsministeriet har derfor til brug for besvarelsen af spørgsmålet anmodet Socialministeriet samt Sundhedsstyrelsen om en udtalelse.

Socialministeriet har oplyst, at ministeriet i forbindelse med en revision af bekendtgørelse nr. 620 af 21. juni 2001 om magtanvendelse m.v. i døgninstitutioner for børn og unge og i opholdssteder for børn og unge for flere end 4 personer, har anmodet Sundhedsstyrelsen om en udtalelse.

Sundhedsstyrelsen har i den forbindelse ved brev af 7. december 2004 udtalt følgende til Socialministeriet:

”I relation til stramning i magtmidler i forbindelse med bekendtgørelse om magtanvendelse mv. i døgninstitutioner for børn og unge har Socialministeriet med brev af 23. oktober 2004 spurgt Sundhedsstyrelsen om oplysninger om, hvorvidt der foreligger viden, undersøgelser, andre typer af oplysninger om indvirkningen af isolation af børn og unge, herunder rammen for isolation. Man ønsker i den forbindelse særligt belyst, om isolation af børn og unge kan have skadelige psykiske konsekvenser mv. på børn og unge.

Sundhedsstyrelsen skal indledningsvist understrege, at man i det følgende alene forholder sig fagligt til de ovenfor stillede spørgsmål.

Styrelse har på baggrund af henvendelsen foretaget en bred litteratursøgning i såvel internationale medicinske som psykologiske litteraturdatabaser, uden at man herved har identificeret videnskabelige undersøgelser, der har belyst spørgsmålet om børns og unges reaktioner på isolation. Det er således ikke muligt at henvise til undersøgelser, som vedrører præcist denne problemstilling.

Der foreligger imidlertid en aktuel dansk disputats bl.a. omhandlende isolation af voksne varetægtsfængslede, som fin-

der, at der hos voksne forekommer følgevirkninger af isolation i form af primært tilpasningsreaktioner af moderat sværhedsgrad omhandlende angst og depression samt en højere og over tid stigende relativ risiko for indlæggelse på fængsels-hospital på psykiatrisk indikation for isolationsfængslede i forhold til ikke-isolationsfængslede. Der var i denne undersøgelse tale om isolation af uger til måneders varighed.

Generelt er børn mere sårbare end voksne, og børn og unge under 18 år må således anses for i højere grad end voksne at være i risiko for psykiske følgevirkninger i forbindelse med isolation.

Sundhedsstyrelsen skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at en gruppe børn vil frembyde adfærdsforstyrrelser som præpsykotisk symptom i 10-15 års alderen som led i udvikling af en psykotisk sindslidelse. Sådanne børn må antages at udgøre en del af de børn og unge, som vil befinde sig i institutionerne og har formentlig primært behov for specialiseret diagnostik og behandling.

Man skal i relation hertil henviser til en undersøgelse vedr. 15-17-årige varetægtsfængslede fra Østdanmark, som bl.a. peger på, at 2/3 af disse unge led af en eller flere psykiatriske forstyrrelser omfattet af ICD-10 diagnoseklassifikationen (herunder misbrug), der som oftest var udiagnosticeret.

Sundhedsstyrelsen må på baggrund heraf konstatere:

At det ikke har været muligt at identificere forskningsresultater, der præcist belyser de stillede spørgsmål, herunder vedr. rammer og varighed for isolation.

At voksne i længerevarende isolationsfængsling udvikler symptomer på angst og depression på baggrund af isolationen, og at risikoen herfor er stigende med varigheden.

Adfærdsforstyrrelser hos børn i 10-15 års alderen kan dække over en ikke erkendt psykiatrisk lidelse, herunder en psykotisk sindslidelse.

At 2/3 af unge varetægtsfængslede har en eller flere, som oftest udiagnosticeret, psykiatrisk forstyrrelse eller sygdom.

Sundhedsstyrelsen må på denne baggrund konkludere, at børn og unge under 18 år, som befinder sig i sådanne institutioner tilhører en risikogruppe, hvad angår udvikling af psykiatrisk lidelse, og at isolation må anses at kunne have skadelige psykiske konsekvenser for børn og unge under 18 år og derfor generelt set ikke kan anses for fagligt tilrådeligt.”

Sundhedsstyrelsen har supplerende til Justitsministeriet oplyst følgende:

”Sundhedsstyrelsen skal i øvrigt henvise til den undersøgelse vedrørende 15-17-årige varetægtsfængslede, som er udført af Niels Patrick Gosden, og som bl.a. peger på, at 2/3 af disse unge led af en eller flere psykiatriske forstyrrelser omfattet af ICD-10 diagnoseklassifikationen strækkende sig fra mental retardering, adfærdsforstyrrelser, personlighedsforstyrrelser til skizofreni, og at disse som oftest var udiagnosticerede og således også ubehandlede.”

Justitsministeriet kan videre oplyse, at ministeriet på foranledning af Strafferetsplejeudvalget i 1990 tog initiativ til en undersøgelse af de eventuelle psykiske skadevirkninger af varetægtsfængsling i isolation. Det fremgår af undersøgelsens konklusion, at undersøgelsen samlet viser, at varetægtsfængsling i isolation sammenlignet med ikke-isolation indebærer en belastning og risiko for forstyrrelse af det psykiske helbred.

Af konklusionen fra opfølgingsundersøgelsen, der blev afsluttet i december 1996, fremgår det ligeledes, at varetægtsfængsling i isolation sammenlignet med ikke-isolation indebærer en belastning og risiko for forstyrrelse af det psykiske helbred.